

27.4.2018

Sosiaali- ja terveystoimialan yksiköille

SOSIAALIHUOLTOLAIN MUKAISESTA PALVELUASUMISESTA ASIAKKAILTA PERITTÄVÄT MAKSUT

Voimassa	1.1.2018 - 31.12.2019
Kumooa	Sosiaalihuoltolain mukaisesta palveluasumisesta asiakkailta perittävät maksut PYSY053, 7.3.2018
Asiasanat	asiakasmaksut, palveluasuminen

SISÄLLYSLUETTELO

1 Maksu pitkäaikaisesta palveluasumisesta	2
Maksut	2
Maksupäätös ja tulojen huomioiminen	5
2 Virheellisten päätösten oikaiseminen sekä liikaa laskutettujen maksujen palauttaminen asiakkaalle tai lisälaskutus asiakkaalta	12
3 Vuokran periminen	13
4 Aukkaan terveydenhuolto	13
5 Kuljetuspalvelu	13
6 Maksu lyhytaikaisesta palveluasumisesta	14
7 Maksu osavuorokautisesta asumispalvelusta	14
8 Arviointi- ja kuntoutustoiminta	14
9 Palveluasumismaksujen suhde maksukattoon	15
Viitteet	15

27.4.2018

Tämä pysyväisohje sisältää seuraavien asiakasryhmien palveluasumisen maksut:

- ikäihmiset
- mielenterveyskuntoutujat
- alle 65-vuotiaat monisairaat.

1 Maksu pitkäaikaisesta palveluasumisesta

Maksut

Pitkäaikainen palveluasuminen edellyttää päätöstä, jonka tekee Sosiaali- ja terveystoimialan delegointisäännön mukainen viranhaltija.

Asiakkaalta peritään kuukausimaksu sosiaalihuoltolain mukaisesta palveluasumisesta 1.1.2018 lukien seuraavasti:

Vuokra:

Talokohtaisesti vahvistettu vuokra, joka sisältää lämmitys-, vesi- yms. kulut. Vuokraan sisältyvät omassa käytössä olevat huonetilat sekä ryhmäkodeissa pääluvun mukainen osuus yhteistiloista. Mikäli vuokraan ei sisälly sähkö, se arvioidaan kuukausitasolla ja otetaan huomioon asiakasmaksulaskelmassa vähennyksenä tuloista. Näin ollen asiakkaalle jää käyttövaran lisäksi varoja sähkölaskun maksamiseen.

Perusmaksu:

ryhmäkodeissa 74,20 euroa kuukaudessa ja erillisissä asunnoissa 50,00 euroa kuukaudessa

Perusmaksuun ei pääsääntöisesti sisälly kalusteet eikä muu irtain. Asukkaan on hankittava ja kustannettava nämä itse.

Ateriamaksu:

Asiakkaalta peritään hoito- ja palvelusuunnitelman mukainen täysi- tai puolihoiton ateriamaksu.

Maksut täysi- ja puolihoitoaterioista ovat 1.1.2018 lukien:

Täysihoito	421,40 euroa kuukaudessa
Puolihoito	315,95 euroa kuukaudessa

Täysihoitoateria sisältää aamupalaan, lounaan, iltapäiväkahvin/välipalan, päivällisen ja iltapalan.

Puolihoitoateria sisältää: aamupalan, lounaan ja iltapäiväkahvin/välipalan.

27.4.2018

Mikäli asiakas käyttää vain osittain tai ei käytä lainkaan asumisyksikön tarjoamia ateriapalveluja, hänelle jätetään aterioiden omatoimista hankkimista varten käyttövaran lisäksi 60 % toimeentulotuen perusosasta (294,73 euroa/kk vuonna 2018). Jos asiakas käyttää vain puolihoito-ateriat, hänelle jätetään käyttövaran lisäksi 30 % toimeentulotuen perusosasta (147,36 euroa/kk vuonna 2018).

Jos asiakas käyttää asumisyksikön tarjoamista ateriapalveluista vain yksittäisiä aterioita, hänelle jätetään käyttövaran lisäksi varoja aterioiden hankkimiseen samoin kuin silloin, kun asiakas ei lainkaan käytä asumisyksikön ateriapalveluja. Kaikissa tapauksissa asiakkaan edellytetään itse kustantavan lisäravinteet, vitamiinit yms.

Yksittäisistä aterioista peritään seuraavat maksut:

Pääruoka, tuorelisäke,
ruokajuoma, leipä, leipärasva, tuoremehu
ja jälkiruoka
(sotainvalidien ateria) 8,70 euroa

Pääruoka, tuorelisäke, ruoka-
juoma, leipä, leipärasva
ja jälkiruoka 7,10 euroa

Pääruoka, tuorelisäke, ruoka-
juoma, leipä ja leipärasva
ilman jälkiruokaa
tai
Pääruoka, tuorelisäke ja
jälkiruoka ilman ruokajuomaa
ja leipää 6,30 euroa

Pääruoka ilman lisäkkeitä 5,30 euroa

Aamuateria tai ilta-ateria 2,70 euroa
Sisältö: puuro, maito, leipä, leikkele ja kahvi tai
viili/ jogurtti/ kiisseli, leipä, leikkele, kahvi tai
hinnaltaan vastaava vaihtoehto

Aamuateria 1,60 euroa
Sisältö: puuro, maito ja tuoremehu tai
hinnaltaan vastaava vaihtoehto

27.4.2018

Palvelumaksu:

Palvelumaksu peritään hoidosta ja huolenpidosta, mikä sisältää seuraavat palvelut:

- asumisyksikön henkilökuntaan kuuluvien hoito- ja huolenpitotyö,
- apteekkien perimä maksu lääkkeiden jakelusta,
- päivittäinen ja viikoittainen siistiminen sekä ikkunoiden pesu kerran vuodessa ja muu niin sanottu suursiivous arvioinnin mukaan,
- suihku ja/tai sauna,
- liinavaatteiden ja pitovaatteiden konepesu (ei sisällä kemiallista tai muuta erikoispesua)

Hoidosta ja huolenpidosta perittävä palvelumaksu määräytyy asiakkaan henkilökohtaisen palvelusuunnitelman mukaisesti. Asiakkaan palvelumaksun perusteena on kaupungin omien ryhmäkotien hoitohenkilöstön henkilökustannusten keskiarvo hoitohenkilöä kohden. Henkilökustannuksiin lasketaan vakinaisen ja sijaishenkilökunnan palkat henkilösivukuluineen.

Työntekijän kokoaikainen työpanos on 114 tuntia 45 min kolmessa viikossa (keskimäärin 38 tuntia 15 min viikossa ja 163 tuntia kuukaudessa).

Maksu määräytyy seuraavasti:

Maksu hoitohenkilöä kohti laskettavasta kustannuksesta	Palvelumaksu euroa/kk	
1-10 tuntia/ kk	5/163	117,00
11-30 tuntia/kk	20/163	466,00
31-60 tuntia/kk	45/163	1 049,00
61-90 tuntia/kk	75/163	1 748,00
91- tuntia/kk	112/163	2 611,00

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 5 § 2 kohdan mukaan maksutonta terveydenhuollon palvelua on psykiatrisen avohoidon toimintayksikössä annettu hoito siihen liittyvää osittaista ylläpitoa lukuun ottamatta. Muissa palveluasumisyksiköissä peritään psykiatrisilta asiakkailta sekä alle 65-vuotiailta monisairailta asiakkailta palveluasumisesta edellä mainitut maksut.

Jos asukkaan palvelutarve muuttuu siten, että palvelun määrä muuttuu, se merkitsee kokonaan uuden maksulaskelman tekemistä. Mikäli

27.4.2018

---

muutos tapahtuu kesken kalenterikuukauden, lisäveloituksesta tai hyvityksestä on otettava yhteyttä Talous- ja suunnittelupalvelujen Asiakasmaksut -yksikköön.

Käyttövara:

Asiakkaalle jätetään 20 % hänen nettotuloistaan, kuitenkin vähintään 254,00 euroa kuukaudessa (Sosiaalilautakunta 7.2.2012, § 33).

Käyttövaralla on tarkoitus kattaa esimerkiksi asukkaan hygieniamenot, parturi-kampaamomaksut, jalkojenhoitajan palvelut, vähäiset terveydenhuoltomenot (esimerkiksi lääkärin, kotisairaanhoidon ja fysioterapeutin palvelut, sairaala- ja kotisairaalamaksut, silmälasit ja hammashoito), kauppapalvelu, lääkkeet, paikallisliikenteen maksut, henkilökohtaisten sanomalehtien tilausmaksut, puhelimen käyttömenot, vaatemienot sekä harrastustoiminnan menot.

Maksupäätös ja tulojen huomioiminen

Asukkaan saamien palvelujen ilmoittaminen maksupäätöksen tekemistä varten

Pitkäaikaista palveluasumista koskevan maksupäätöksen tekemistä varten palvelutalon tulee ilmoittaa lomakkeella 303-520, Ilmoitus asukkaan saamista palveluista palveluasumisessa, seuraavat tiedot:

- perusmaksun määrittämistä varten: asuuko asiakas ryhmäkodissa vai palvelutalon erillisessä asunnossa
- ateriamaksun määrittämistä varten: käyttäkö asiakas täyshoitoateriat tai puolihoitoateriat tai että asukas ei käytä aterioita. Jos asiakas ei käytä täysi- tai puolihoitoaterioita, hän maksaa käyttämänsä ateriat palveluasumisyksikössä sovittavalla tavalla. Yksittäiset ateriat voidaan laskuttaa myös ATJ:lla erillisesti. Yksittäisiä aterioita ei kuitenkaan oteta huomioon kuukausimaksulaskelmassa, koska tässä laskelmassa asiakkaalle jätetään käyttövaran lisäksi vakiomäärä varoja asukkaan omatoimista aterioiden hankkimista varten.
- palvelumaksun määrittämistä varten: asukkaan kanssa sovittu hoidon ja huolenpitopalvelun tuntimäärä kuukaudessa. Jos tämän palvelun tuntimäärää ei ole kirjattu hoito- ja palvelusuunnitelmaan, ja esimerkiksi ryhmäkodeissa asukkaat saavat jatkuvasti tarvitsemansa palvelun, henkilökunnan työvuorolistalla olevat hoitohenkilöiden työtunnit jaetaan tasan kaikille asukkaille muunnettuna kalenterikuukauden tunneiksi.

27.4.2018

Asukkaan tulojen ottaminen huomioon maksua määrätessä

Maksu palveluasumisesta määrätään henkilön jatkuvien nettotulojen ja verosta vapaiden tulojen mukaan. Nettotuloilla tarkoitetaan tuloja säännönmukaisen ennakonpidätyksen ja ennakonkannon mukaisten verojen vähentämisen jälkeen. Jos kuukausittaiset tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneen vuoden keskimääräinen kuukausitulo.

Palkkatulojen lisäksi otetaan huomioon asumistuki, alle 16-vuotiaan vammaistuki, 16 vuotta täyttäneen vammaistuki, eläkettä saavan hoitotuki sekä hoitotuen osana maksettava veteraanilisä, eläkkeet (myös takuueläke), elinkorot, elatusavut, elatustuki, ylimääräinen rintamalisä ja kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty rahana suoritettava etuus (syytinki) sekä muut jatkuvat henkilökohtaiset tulot samoin kuin pääomasta tai muusta omaisuudesta saatavat jatkuvat nettotulot, kuten korko-, osinko- ja vuokratulot, **eläketulo ja muu vakuutusasuoritus asiakkaan maksamasta vapaaehtoisesta eläkevakuutuksesta** sekä itsenäisestä ammatinharjoittamisesta ja yritystoiminnasta saatavat tulot.

Sijoitusasuntojen osalta vuokratulot huomioidaan viimeisen vahvistetun verotuksen mukaisina.

Mikäli pääomasta tai muusta omaisuudesta saatavat tulot tulevat asiakkaalle esimerkiksi kerran vuodessa, nämä tulot jaetaan tilitysjankohdasta lukien yhtä monelle kuukaudelle, miltä tuotto on kertynyt, kuitenkin enintään 12 kuukaudelle.

Maksua määrätessä otetaan huomioon viimeksi vahvistetusta verotuspäätöksen mukaisesti nettotuotot koroista, osingoista, pääomapalautuksista, tuotto- ja voitto-osuuksista ja vastaavista, jotka maksetaan asiakkaalle vuosittain.

Pääoman myynnistä saatavaa tuloa tai arvonnousua taikka tappiota ei oteta maksua määrätessä huomioon.

Sijoitus- tai säästöhenkivakuutusten (nimi vaihtelee) osalta on otettava huomioon seuraavaa:

- Sijoitus- tai säästöhenkivakuutuksessa asiakas voi sijoittaa
- takuu(tuotto)säästöihin (asiakas saa prosentteina määräytyvän vuosikoron ja lisäkoron/asiakashyvityksen) ja/tai
  - rahastoihin (asiakkaan saama tuotto on rahasto-osuuksien

27.4.2018

---

mahdollinen myyntivoitto; jos rahastot jakavat vuosittaista voitto-osuutta, se annetaan rahasto-osuuksina, jotka lisätään pääomaan eikä asiakas voi nostaa niitä) tai pörssiosakkeisiin

Sijoitus- tai säästöhenkivakuutusten osalta asiakas saa jatkuvia tuloja takuu(tuotto)säästämisen osalta (= korot ja vastaavat tuotot) ja osinkotuloja pörssiosakkeista, jotka siis otetaan tulona huomioon.

Jos asiakas saa sijoitus- tai säästöhenkivakuutuksessa rahasto-osuuksina maksettavia tuottoja, niitä ei oteta huomioon tulona.

Myyntivoittoa ei oteta tulona huomioon. Myyntitappiota ei oteta huomioon asiakkaan tulojen vähennyksenä eikä asiakkaan menona.

Vaikka asiakas asioi sijoitus- tai säästöhenkivakuutusasioissa usein pankissa, joka on monesti henkivakuutusyhtiön yleisöpalvelun paikka, varat ovat vakuutusyhtiössä. Tuottoja koskevat tiedustelut on tehtävä asianomaiseen vakuutusyhtiöön.

Asiakkaan ottama vapaaehtoinen, yksilöllinen eläkevakuutus ei ole rinnastettavissa edellä mainittuun sijoitus- tai säästövakuutukseen, koska eläkevakuutusmaksut käsitellään verotuksessa vuosittain vähennyksenä. Eläkevakuutukseen maksettuja varoja ei voi nostaa ennen kuin siirtyy eläkkeelle. Tällaisen vakuutuksen perusteella asiakkaalle maksettava eläke tai muu vakuutusasu on **joko ansiotuloa tai pääomatuloa** riippuen siitä, milloin vakuutus sopimus on tehty tai asiakas on maksanut vakuutusmaksuja (tuloverolain 34a §, 772/2004 sekä kyseisen säädöksen voimaansaattamislaissa). Ansiotulosta ja pääomatulosta pidetään vero eri tavoin. Nettotulon selvittämistä varten on hankittava eläkkeen maksajalta todistus veronpidätyksestä.

Metsätulona otetaan huomioon varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain (1142/2005) 7 §:n 3 momentin mukaan vahvistettu metsän keskimääräinen vuotuinen tuotto hehtaarilta kerrottuna metsämaan pinta-alalla. Tästä määrästä vähennetään 10 prosenttia ja metsätalouden korot. Metsätuloa on lisäksi alennettava palvelun käyttäjän vaatimuksesta, mikäli tilakohtaisen vuotuisen hakkuumahdollisuuden nettoraha-arvo on metsänhoitoyhdistyksen tai metsäkeskuksen antaman lausunnon perusteella vähintään 10 prosenttia alempi kuin metsätulo. Alennus on metsätulon ja hakkuumahdollisuuden nettoraha-arvon erotuksen suuruisen. (Asiakasmaksulaki 10a §:n 2 mom ja 10b §:n 3 mom).

27.4.2018

Metsän myyntitulo ei oteta huomioon kertaluontoisena tulona. Sen sijaan myyntitulon tuotto (pankkitilillä tai muuten) otetaan pääomatulona huomioon. Pääomatulosta vähennetään pääomavero. Edellä mainitun lain nojalla verohallinto on antanut kunnittain päätöksen metsän keskimääräisestä vuotuisesta tuotosta. Päätöstä voidaan muuttaa mahdollisesti vuosittain.

Kullakin metsäkiinteistöllä on kiinteistötunnus, joka sisältää tiedon metsän sijaintikunnasta. Kiinteistötunnus on seuraavan muotoinen numerosarja (esimerkki):
491-xxx-x-xx (metsäomaisuus sijaitsee edellä mainitun kunnanumeron mukaan Mikkelissä).

Kuntien tunnusnumerot ja nimet ovat osoitteessa:

www.vaestorekisterikeskus.fi

kirjoita hakusanakenttään: kuntaluettelo

valitse: kunta- ja rekisterinpitäjälueuettelon sisältökuvaus

kohdasta tilastot, valitse: kunnat ja rekisterinpitäjät

valitse: kuntaluettelo

Verohallituksen päätös metsän keskimääräisestä vuotuisesta tuotosta (säädöskokoelman nro 720/2017) löytyy seuraavasta internet-osoitteesta:

www.finlex.fi/fi

valitse: säädökset alkuperäisinä

valitse: vuosi 2017

valitse: säädöksen numero (tässä tapauksessa 720/2017)

tulosta säädös.

ESIMERKKI:

Asiakkaalla on metsää Helsingissä 5 ha ja Vantaalla 10 ha.

Helsinki: 5 ha x 102,35 e/ha = 511,75 e

Vantaa: 10 ha x 108,54 e/ha = 1 087,50 e

1 599,25 e

- 10 % 159,93 e

- metsätalouden korot (jos sellaisia sattuu olemaan)

Metsätulo vuodessa 1 439,32 e

Metsätulo kuukaudessa: 1 439,32 e : 12 = 119,94 e

27.4.2018

Tulot yhteisomistussuhteesta (esimerkiksi kuolinpesästä) otetaan huomioon omistajien osuuden mukaisesti.

Tulona ei oteta huomioon lapsilisää, kansaeläkelain (568/2007) mukaista lapsikorotusta, tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavia sairaanhoito- ja tutkimuskuluja, sotilasavustusta, rintamalisää, opintorahaa, aikuiskoulutustukea, opintotuen asumislisää, toimeentulotukena maksettavaa toimintarahaa ja matkakorvausta, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaaetuksista annetun lain (566/2005) mukaista ylläpitokorvausta, julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaista ylläpitokorvausta, opintojen johdosta suoritettavia apurahoja ja muita vastaavia avustuksia, perhehoidon kustannusten korvauksia eikä lasten kotihoidon tukea. Lisäksi tuloina ei oteta huomioon elatusapua tai elatustukea, joka maksetaan palveluasumisessa olevan alaikäiselle lapselle tai sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 7c § 2 momentissa tarkoitetun puolison alaikäiselle lapselle eikä eläkkeisiin ja niihin verrattaviin tuloihin sisältyviä huollettavista aiheutuvia korotuksia.

Asukkaan **tulosta vähennettävänä menoina** otetaan huomioon vuokra tai yhtiövastike (hoito- ja rahoitusvastike) sekä vakiomaksuna perittävä vesimaksu siitä asunnosta, josta asukas tuli palveluasumiseen, enintään puoli vuotta, mikäli asukkaan taloudellinen tilanne sitä edellyttää. Asukas on velvollinen käyttämään näihin menoihin säästöjään tai muita helposti realisoitavia varojaan, mikäli niitä on yli 8 000 euroa.

Omistusasunnossa tai -kiinteistössä suoritettuja perus- ja vuosikorjauksia ei oteta huomioon hoitomaksua määrättäessä.

Ulosmittaus otetaan huomioon tuloista vähennettävänä menona 1.1.2018 lukien asiakkaan tai hänen edunvalvojansa ilmoituksesta (Sosiaali- ja terveyslautakunta 28.11.2017, § 6), liitteeksi tulee toimittaa ulosottoviraston ulosottopäätös.

Lisäksi tuloista voidaan vähentää virallisen edunvalvojan palkkio, joka on enintään 36,67 euroa kuukaudessa.

Mikäli Sosiaali- ja terveystoimiala myöntää asumispalvelua henkilölle, jolla on elatusvastuu kotiin jäävästä puolisoista tai puolison hoidossa olevasta lapsesta, elatusvastuu voidaan yksilökohtaisen harkinnan mukaan ottaa huomioon asiakasmaksulain 10c §:n mukaisesti.

27.4.2018

Maksun tarkistaminen

Tarkistaminen tulee tehdä vuosittain, ja se on syytä tehdä viimeistään vuoden kuluttua edellisestä maksun tarkistuksesta, jolloin vuodenvaihteeseen ei kerry kohtuutonta tulojen tarkistusruuhkaa. Toisaalta tulojen tarkistus on helpointa silloin, kun hoidettavalla henkilöllä on käytettävissään tuoreet veroliput ja/tai pankkien korko-, osinko- ja muut vastaavat pääomatuloista annettavat tositteet.

Edellä mainitun **lisäksi** maksua on muutettava välittömästi silloin, kun henkilön/puolison maksukyky, esimerkiksi eläke on olennaisesti muuttunut, maksun muutos (korotus tai alennus) on olennainen tai maksu osoittautuu olennaisesti virheelliseksi. Maksun olennaisena muutoksena pidetään 5 %.

Muuta huomioitavaa

Vakuutusyhtiön maksamat säännölliset korvaukset otetaan, samoin kuin muutkin säännölliset tulot, tuloina huomioon maksua määriteltäessä. Tapaturmavakuutuksen sairauskorvauksia ei kuitenkaan oteta tuloina huomioon.

Mikäli henkilö saa takautuvasti usealta kuukaudelta esim. eläketuloja, jaetaan kyseiset tulot asiakasmaksupäätöksestä alkaen eteenpäin yhtä monelle kuukaudelle kuin ne ovat kertyneet, ellei asiakkaan kanssa sovita lyhemmästä ajanjaksosta.

Kotiin jäävän puolison elatuksen turvaaminen

Palveluasumisessa olevan, välittömästi ennen palveluasumisen alkamista yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa eläneen suurempituloisen puolison tulot palveluasumisesta perittävää maksua määrättäessä määritellään ottaen huomioon sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 7c §:n 2 momentin säännökset. Jos asiakkaan tulot ovat suuremmat kuin kotiin jäävän puolison tulot, asiakkaan tuloina asiakasmaksua määrättäessä pidetään 42,5 % puolisojen yhteenlasketuista tuloista. Asiakkaan käyttövaran katsotaan sisältyvän puolisojen käyttöön jäävään 57,5 %:iin. Mikäli puolisojen käyttöön jäävä määrä (57,5 %) on pienempi kuin 254 euroa kuukaudessa, palveluasumisessa olevalle jätetään enintään käyttövaran kiinteä määrä. Asiakkaan tulot otetaan huomioon vastaavasti, kun asiakas siirtyy palveluasumiseen pitkäaikaisesta laitospäivä- tai perhehoidosta, ja hän on välittömästi ennen sitä elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa.

27.4.2018

Jos molemmat puoliset asuvat Sosiaali- ja terveystoimialan sijoittamina sosiaalihuoltolain mukaisessa palveluasumisessa tai toinen puolisoista on pitkäaikaisessa laitoshoidossa ja toinen sosiaalihuoltolain mukaisessa palveluasumisessa, maksu sosiaalihuoltolain mukaisesta palveluasumisesta määrätään palveluasumisessa olevan puolison omien tulojen mukaan.

Jos molemmat puoliset asuvat palveluasunnossa, mutta puolisoista vain toinen tarvitsee hoitoa ja huolenpitoa, molemmilta puolisoilta peritään vuokra jaettuna pääluvun mukaan sekä perusmaksu (molemmilta täysi perusmaksu).

Hoidon piirissä olevan puolison pois siirtymiseen (kuolema tai muutto muualle) varaudutaan jo vuokrasopimusta tehtäessä. Sopimukseen kirjataan miten menetellään pois siirtymisen tapahduttua esim. puoliso muuttaa asunnosta viimeistään 3 kuukauden sisällä. Lisäksi vuokrasopimukseen kirjataan vuokran määrä tässä tapauksessa.

Tulojen selvittäminen

Asiakkaan tulojen selvittämiseen käytetään palveluasumishakemusta ja/tai tulospelvityslomaketta asiakasmaksun määräämistä varten 60030 Lv 3. 309–036.

Maksu poissaoloajalta (esimerkiksi sairaalassaolo tai loma):

Asukkaan täysiltä poissaolon kalenteripäiviltä peritään vuokra ja perusmaksu.

Esimerkki: Asukas lähtee sukulaisen tai tuttavien luokse vierailulle perjantaina ja palaa sunnuntaina. Vähennys palvelumaksusta ja ateriamaksusta tehdään vain lauantailta.

Vuokra ja perusmaksu peritään kaikilta vuokrasopimuksen voimassaolopäiviltä. Jos vuokranantajan ja vuokralaisen kesken sovitaan vuokrasopimuksen päättymisestä lakisääteisistä määräajoista poiketen, vuokra ja perusmaksu peritään siihen asti, kun asunto on esimerkiksi asukkaan henkilökohtaisen omaisuuden vuoksi varattuna hänelle, vaikka hän on siirtynyt pysyvästi laitoshoitoon tai kuollut. Ostopalvelutaloissa noudatetaan puitesopimusta tai toteuttamisohjelmaa. Maksu päättyy henkilön kuolemaan.

Laskutettaessa vain osaa kuukaudesta, jakajana käytetään kuukauden kalenteripäivien määrää.

27.4.2018

Palvelusta perittävä enimmäismaksu

Palvelusta peritään enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen maksu (asiakasmaksulain 2 §).

Ostopalvelujen kohdalla asiakasmaksun enimmäismääränä käytetään palveluntuottajalle maksettavaa kokonaisbruttokorvausta. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että jos palveluntuottajalle maksettava esimerkiksi täysihoitoateriakorvaus on alempi kuin asiakasmaksuna perittävä ateriainmaksu (tätä ohjetta laadittaessa 421,40 euroa kuukaudessa), asiakkaalta peritään sosiaali- ja terveyslautakunnan päättämä asiakasmaksu.

Kokonaisbruttokorvaus tarkoittaa palveluntuottajan kanssa sovittua kokonaiskorvausta eli vuokran, perusmaksun, ateriakorvauksen ja palvelukorvauksen yhteismäärää, josta ei ole vähennetty palveluntuottajan saamia asiakasmaksuja.

Päätöksenteko

Päätökset asiakasmaksuista tehdään Asiakasmaksut-yksikössä delegointisäännön mukaisesti.

2 Virheellisten päätösten oikaiseminen sekä liikaa laskutettujen maksujen palauttaminen asiakkaalle tai lisälaskutus asiakkaalta

Asiakasmaksupäätöksessä tai laskussa todettu virhe on aina korjattava välittömästi.

Jos virheellinen maksu on johtunut siitä, että asiakas on antanut virheellisiä tietoja tai jättänyt ilmoittamatta osan tiedoista, maksu oikaistaan takautuvasti enintään vuoden ajalta (asiakasmaksuasetuksen 31 §). Maksujen palautus asiakkaalle tai lisäveloitus asiakkaalta suoritetaan samalta ajalta.

Jos päätöksessä oleva virhe johtuu työntekijän virheestä, menetellään seuraavasti:

Jos maksu on ollut liian pieni johtuen työntekijän virheestä, maksu oikaistaan uudella päätöksellä, eikä asiakkaalta laskuteta takautuvasti lisää.

Jos maksu on ollut liian suuri, liikaa perityt suoritukset palautetaan asiakkaalle kahdella eri perusteella:

27.4.2018

---

1. Jos **päätöksen peruste** on virheellinen, palautetaan asiakkaalle hänen liikaa maksamansa määrä kokonaan enintään maksuunpanovuoden ja viiden sitä edeltävän vuoden ajalta (esim. maksupäätökseen on otettu mukaan sellaisten henkilöiden tuloja, joita ei kuulu ottaa mukaan). Uusi päätös tehdään välittömästi.
2. **Työntekijän tallennusvirheestä** tai huolimattomuusvirheestä johtuva liikaa peritty maksu palautetaan asiakkaalle enintään maksuunpanovuoden ja viiden sitä edeltävän vuoden ajalta. Uusi päätös tehdään välittömästi.

3 Vuokran periminen

Vuokranmaksujakso on kalenterikuukausi. Jos vuokrasopimus sanotaan irti kesken kalenterikuukauden, vuokra, perusmaksu peritään vielä irtisanomista seuraavaltakin kalenterikuukaudelta.

Vuokraa ja perusmaksua voidaan periä edellä mainittua lyhyemmältä jaksolta silloin, jos asuntoon muuttaa ennen irtisanomisajan päättymistä seuraava asukas, jolta laskutetaan vuokra ja perusmaksu.

Jos asunnossa on irtisanomisajan päättymisen jälkeen asukkaan omaisuutta, vuokra, ja perusmaksu peritään siihen asti, kun asunto on tyhjä.

4 Asukkaan terveydenhuolto

Asukkaan tarvitseman terveydenhuollon maksut määräytyvät terveydenhuollon maksujärjestelmän mukaisesti. Jos asukas ostaa yksityisiä terveystalouksia suoraan tai asuintalon välityksellä, hän maksaa itse niiden kustannukset.

Palveluasumisen kustannuksina ei makseta yksikön ulkopuolisia terveydenhuoltomenoja. Asiakas maksaa esimerkiksi kotisairaanhoidon tai sairaalamaksunsa samojen perusteiden mukaan kuin kotona asuvat. Terveydenhuoltomenoihin voidaan myöntää toimeentulotukea samoin perustein kuin kotona asuville.

Tulosidonnaisesta asiakasmaksusta asiakkaalle jää vähintään minimikäyttövara 254 euroa. Tällä hänen tulee hankkia lääkkeet yms. ja terveydenhuoltomaksut samoin perustein, kuin kotona asuvan. Toimeentulotukea voidaan myöntää samoin perustein kuin kotona asuville.

27.4.2018

---

5 Kuljetuspalvelu

Asumispalvelua saavan kuljetuspalvelut järjestetään samalla periaatteella kuin kotona asuville.

6 Maksu lyhytaikaisesta palveluasumisesta

Lyhytaikaisesta, palveluasumisesta peritään asiakkaalta 1.1.2018 lukien 29,70 euroa asumispäivältä niin kauan, kun hän on lyhytaikaishoitopaikalla. Maksu sisältää vuokran, perusmaksun, ateriapalvelut sekä hoidon ja huolenpidon. Maksu ei sisällä esimerkiksi lääkkeitä. Maksu peritään palveluasumiseen tulopäivältä, sen jälkeen kertyviltä asumisvuorokausilta ja palveluasumisesta lähtöpäivältä. Mikäli asiakas siirtyy palveluasumiseen laitoshoidosta, häneltä ei peritä maksua tulopäivältä, jos häneltä peritään samalta kalenteripäivältä maksu laitoshoidosta.

Lyhytaikaisesta palveluasumisesta perittävässä asiakasmaksussa ei oteta huomioon asiakkaan kuluja hänen muusta asunnostaan.

Jos asiakkaalle järjestetään lyhytaikaista asumispalvelua hänen omaishoitajansa lakisääteisen vapaan ajaksi, palvelusta peritään 1.1.2018

lukien 11,40 euroa päivältä. Vuorokaudeksi katsotaan enintään 24 tunnin yhtäjaksoinen ajanjakso alkaen siitä hetkestä, jolloin hoidettava saapuu hoitoon. Tämä maksu kattaa kaikki erilaiset omaishoitajan antamaa hoitoa ja huolenpitoa korvaavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Maksuun sisältyvät myös ateriat, mikäli omaishoitaja on huolehtinut ruokailun järjestämisestä asiakkaan kustannuksella.

7 Maksu osavuorokautisesta asumispalvelusta

Asiakkaalta peritään 1.1.2018 lukien 17,90 euroa kerralta, kun hän on asumispalvelussa päivällä enintään 12 tuntia ja 17,90 euroa kerralta, kun hän on asumispalvelussa yöllä enintään 13 tuntia. Maksu sisältää asumisen, peruspalvelut, asumiskerran aikana toimintayksikössä normaalisti tarjottavat ateriat sekä sosiaalihuoltolain mukaisessa palveluasumisessa hoidosta ja huolenpidosta perittävän palvelumaksun. Maksu ei sisällä esimerkiksi lääkkeitä eikä kuljetusta asumisyksikköön ja sieltä pois. Kuitenkin kehitysvammalain nojalla järjestettävä osavuorokautinen asumispalvelu sisältää tarvittaessa kuljetuksen.

27.4.2018

Kun asumispalvelu kestää enemmän kuin edellä mainitut tuntimäärät, asiakkaalta peritään maksut kuten ympärivuorokautisesta asumispalvelusta.

8 Arviointi- ja kuntoutustoiminta

Asiakkaalta ei peritä arviointi- ja kuntoutusyksikön maksua niiltä päiviltä, jotka hän on sairaalahoidossa arviointi- ja kuntoutusjakson aikana. Maksu jätetään perimättä riippumatta siitä toteutetaanko jakso laitoshoidossa vai palveluasumisessa. Asiakas/potilas maksaa koko tältä ajalta, mukaan lukien tulo- ja lähtöpäivä, vain sairaalamaksun.

9 Palveluasumismaksujen suhde maksukattoon

Asiakasmaksulainsäädännön mukaan **palveluasumisesta perittävät maksut eivät sisälly maksukattoon.**

Viitteet

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 1.2.2016 (§ 98).

Palveluasumisen osavuorokautisen hoidon ja päivätoiminnan asiakasmaksut.

Valtionneuvoston säädöskokoelma nro 720/2017, Verohallinnon päätös metsän keskimääräisestä vuotuisesta tuotosta

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 13.2.2018, § 34 sosiaali- ja terveystoimen asiakkailta perittävien maksujen tarkistamisesta 1.1.2018 alkaen sekä maksujen tarkistusoikeuden delegoinnista päättämisestä

Lisätietoja: asiakasmaksupäällikkö puh. 310 43604
sähköposti on muotoa: etunimi.sukunimi@hel.fi

JUHA JOLKKONEN
toimialajohtaja

TIINA MÄKI
hallintojohtaja